Search out Severity Score (SOS score)

ในการพัฒนาการดูแลผู้ป่วยควรให้บุคคลากร มีความตื่นตัวและตระหนักในความสำคัญเรื่องความปลอดภัยในการดูแลผู้ป่วย โรงพยาบาลต่างๆ เริ่มมีการกำหนดเป้าหมายความปลอดภัย (patient safety goal) มีการรณรงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่รับทราบแนวทางปฏิบัติที่ ปลอดภัยและติดตามวัดผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้าน การตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉิน หรือการตอบสนองต่อ อาการแย่ลง หรือมีเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่รุนแรง ในขณะที่ผู้ป่วยมารับการรักษาที่โรงพยาบาล ได้แก่ การเสียชีวิตแบบไม่คาดการณ์ การเกิดภาวะที่คุกคามกับ ชีวิตทำให้ต้องนอนโรงพยาบาลนานขึ้น หรือเหตุการณ์ที่ นำไปสู่ความพิการหรือทุพพลภาพ การเกิดภาวะหัวใจ หยุดเต้นกะทันหัน (sudden cardiac arrest) หรือการ ต้องย้ายไปหอผู้ป่วยหนักโดยที่ไม่ได้วางแผนไว้ตั้งแต่แรก สามารถป้องกันได้โดยลดความผิดพลาดของ ผู้ดูแล เช่น การตรวจจับสัญญาณของอาการทางคลินิก หรือการตรวจทางห้องปฏิบัติการของคนไข้ที่บ่งว่าแย่ลง หรือผิดปกติ (deterioration) และมีการตอบสนองอย่าง เหมาะสม ความเข้าใจในความสำคัญของการเฝ้าติดตาม และการตัดสินใจของพยาบาลในการตามแพทย์หรือ ขอความช่วยเหลือจากผู้ชำนาญกว่า เครื่องมือประเมินการเฝ้าระวังและป้องกันการ เข้าสู่ภาวะวิกฤตของผู้ป่วย (early warning systems; EWS) และ track and trigger systems (TTS) ถูกนำมาใช้ในการวัดและแบ่งประเภทผู้ป่วย ซึ่งกำหนดคะแนน ในแต่ละหัวข้อการประเมิน ค่าที่ได้จากหัวข้อการ ประเมินจะทำนายความเสี่ยงของผู้ป่วยโดยเฉพาะอย่าง ยิ่งอัตราตาย และการต้องรับไว้รักษาตัวที่หอผู้ป่วยหนัก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุความเสี่ยงให้ได้ตั้งแต่เนิ่นๆ ว่าผู้ป่วยรายใดจะมีอาการทรุดลง เพื่อให้เกิดการดูแลที่เหมาะสมอย่างทันท่วงที ในทางปฏิบัติในโรงพยาบาลต่างๆ มีข้อจำกัด เกี่ยวกับจำนวนผู้ป่วยปริมาณมาก อาจทำให้บุคคลากรดูแลผู้ป่วยได้ไม่ทั่วถึง จนอาจเกิดเหตุการณ์ไม่ พึงประสงค์ที่รุนแรงในขณะที่ผู้ป่วยมารับการรักษา การเลือกใช้ EWS ควรพิจารณาจากหัวข้อหรือองค์ประกอบการประเมิน วิธีการคำนวณ ทรัพยากร ระบบ เมื่อนำไปใช้แล้วสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติในระดับสูง และการผูกเข้ากับระดับการขอความช่วยเหลือ จากผู้ชำนาญ กว่าเพื่อให้มีศักยภาพสูงสุดในการปรับปรุงผลลัพธ์ของผู้ป่วย

ความสำคัญของ SOS Score

Search out Severity Score (SOS score) SOS Score ใช้เป็นเครื่องมือคัดกรอง ติดตามอาการผู้ป่วย และเพื่อวางแผนการประเมินติดตามอาการผู้ป่วยที่ต้องเฝ้าระวัง เป็นเครื่องมือที่พัฒนามาจาก MEWS เพื่อให้เข้ากับบริบทการทำงานและมีความแม่นยำมากขึ้น เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งในการจำแนกอาการรุนแรงของผู้ป่วย โดยใช้แต้มคะแนนของข้อมูลการตรวจประเมินผู้ป่วย เป็นการประเมินสัญญาณเตือนก่อนเข้าสู่ภาวะวิกฤตในผู้ป่วย มีเกณฑ์ในการประเมินคือ อุณหภูมิร่างกาย (Body Temperature) ความดันโลหิตส่วนบน (Systolic Blood Pressure) อัตราการหายใจ (Respiratory Rate) ระดับความรู้สึกตัว (Level of Consciousness) และปริมาณปัสสาวะ (Urine Output)

วัตถุประสงค์ของการประเมินผู้ป่วย โดยใช้ SOS Score

1.เพื่อช่วยในการประเมินอาการผู้ป่วย

2.เพื่อช่วยในการคัดกรองผู้ป่วย และแยกประเภทความรุนแรง

3.เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการวางแผนการดูแลอย่างเหมาะสม

โดยมีการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และแนวทางการดำเนินการหลังการประเมินคะแนนแล้ว SOS Score มากกว่าหรือเท่ากับ 4 คะแนน หมายถึง ผู้ป่วยเข้าสู่ภาวะวิกฤต

Search Out Severity Score (SOS Score)

score	3	2	1	0	1	2	3
อุณหภูมิ (ใช้)		≤35	35.1-36	36.1-38	38.1-38.4	≥38.5	
ความดันโลหิต (ค่าบน)	≤80	81-90	91-100	101-180	181-199	≥200	ให้ยากระตุ้นความดันโลหิต
ชีพจร	≤40		41-50	51-100	101-120	121-139	≥140
หายใจ	≤8	ใส่เครื่องช่วยหายใจ		9-20	21-25	26-35	≥35
ความรู้สึกตัว			สับสน กระสับกระส่าย ที่เพิ่งเกิดขึ้น	ตื่นดี พูดคุยรู้เรื่อง	ซึม แต่เรียกแล้วลืมตาสลืมลือ	ซึมมาก ต้องกระตุ้นจึงจะลืมตา	ไม่รู้สึกตัว แม้จะกระตุ้นแล้วก็ตาม
ปัสสาวะ/ วัน		≤500	501-999	≥1,000			
ปัสสาวะ/8 ชม		≤160	161-319	≥320			
ปัสสาวะ/4 ชม		≤80	81-159	≥160			
ปัสสาวะ/1 ชม		≤20	21-39	≥40			

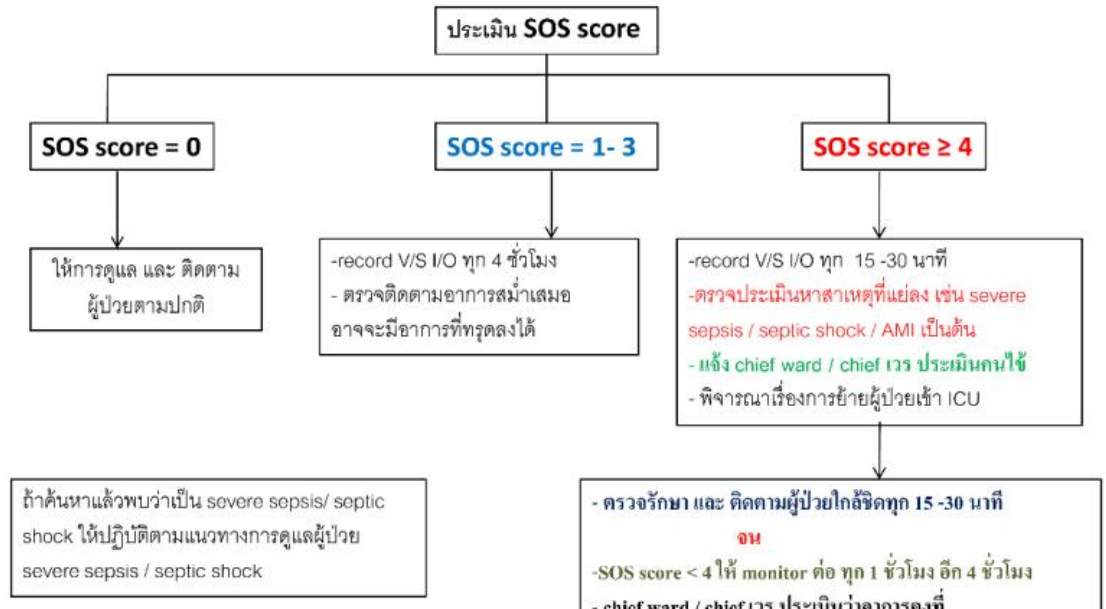

SOS score > 3 สงสัย ภาวะ sepsis

SOS score ≥ 5 คิดถึง severe sepsis / septic shock (ถ้าไม่พบหลักฐาน หรือ สาเหตุของโรคอื่น)

เอกสารอ้างอิง

พิศาล ชุ่มชื่น.//(เมษายน-มิถุนายน 2564).//เครื่องมือประเมินการเฝ้าระวังและป้องกันการเข้าสู่ภาวะวิกฤตของผู้ป่วย.//สืบค้นเมื่อ มกราคม 2566,/https://he02.tci-thaijo.org/index.php/reg45/article/download/251839/171040/899476/

สมศรี ซื่อต่อวงศ์.//(2560)./ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ SOS score เพื่อเป็นสัญญาณเตือนก่อนเข้าสู่ภาวะวิกฤตของพยาบาลวิชาชีพ.//สืบค้นเมื่อ มกราคม 2566,/ http://www.cbh.moph.go.th/app/intranet/files/km/1507187169_14%20สมศรี%20%20ซื่อต่อวงศ์.pdf

โรงพยาบาลหัวหิน.//(2561)./การใช้ SOS Score (Search out Severity Score) ในการประเมินผู้ป่วย.//สืบค้นเมื่อ มกราคม 2566,/https://www.huahinhospital.go.th/file_doc/files-10132.pdf

น.ส.วรรณรัตน์ หันจันทร์

ตึกผู้ป่วยหนัก